

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/04/2026 15:02
Sayı: E-120.07.03-1846403

7/39436 GK95

Sayı : E-54045643-610-24491532

Konu : Soru Önergeleri (7/39436)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1788785 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen KIRKPINAR'a ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/39436 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/39436) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 0AAD0092-1A3B-4768-80E0-73453498A008

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK

Mali Hizmetler Uzmanı

Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSMEN KIRKPINAR'A AİT 7/39436 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen ürünlerin tamamında; öncelikle gümrükte ayniyat tespiti yapılmakta, ayniyat tespiti yapıldıktan sonra ürünler Bitki Karantinası Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve yem mevzuatı kapsamında %100 bitki sağlığı ve gıda/yem güvenilirliği yönünden resmi kontrollere tabi tutulmaktadır.

Yapılan resmi kontroller sonucunda, mevzuata uygun olmayan ürünlerin ülkemize girişine izin verilmemektedir. Ayrıca, yeni uygulama ile ihracatta geri dönen ürünlere yönelik ek tedbirler getirilmiştir.

Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri tarafından AB mevzuatına göre yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) üzerinden ilan edilmektedir.

RASFF üzerinden ilan edilen bildirimler kısıtlama olmaksızın erişime açıktır. Ülkemiz menşeli ürünler hakkında da zaman zaman RASFF üzerinden bildirim alınabilmektedir. Her bir RASFF bildirimi için ayrı ayrı izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirime konu ürünün birincil üreticisi tespit edilmekte ve ilgili birimlerimiz tarafından üreticiye yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan önlemler AB Komisyonuna düzenli olarak iletilmektedir. Bildirim alan ihracatçı ve bildirim konu ürüne yönelik resmi kontroller de artırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili RASFF bildirim sayısında son 4 yılda %74 düşüş sağlanmıştır.

Bitki Koruma Ürünlerinin (BKÜ) izlenebilir bir sistemle hatalı ve gereğinden fazla kullanımının önlenmesi amacıyla; bu ürünlerin reçetelendirilmesi (E-Reçete), satışı, uygulanması ve kaydedilmesi (E-Üretici Kayıt Defteri) aşamaları, Bakanlığımız üretici kayıt sistemleri [Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TUKAS), Kayıtlı Otomasyonlu Bitki Üretim Kayıt Sistemi (KOBÜKS) vb.] ile elektronik ortamda entegre edilerek B-REÇETE Sistemi oluşturulmuştur.

Bu sistem, BKÜ'lerin alan ve ürüne göre kontrollü kullanımını sağlayacak bir yapıda olup; riskli aktif maddeler ile ürünlerde E-Reçete ve E-Üretici Kayıt Defteri uygulamalarını başlatarak kalıntıyı önleyecek ve tam izlenebilirlik sağlayacaktır.

Bakanlığımızca 2026 yılında bitki koruma ürünlerinin uygulanmasına ilişkin mevcut kayıt ve izleme uygulamaları, elektronik ortamda yürütülecek şekilde yeniden düzenlendi. Bu kapsamda, üreticiler tarafından satın alınan ve uygulanan bitki koruma ürünleri ile bitkisel ürünlere ait hasat bilgilerinin, bitkisel ürün ve parsel bazlı olarak elektronik ortamda kaydedilmesini ve izlenmesini sağlayan B-Reçete Takip Sistemi uygulamaya alındı.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve ilgili Yönetmelikler, AB mevzuatına uyumlu olarak hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Denetim ve kontrol mekanizmaları AB standartlarındadır. Gıda işletmelerine yönelik risk esaslı denetim sistemi geliştirilmiş ve uygulanmaktadır. Denetim ekiplerinin eğitimi düzenli olarak yapılmakta, AB standartlarına uygun denetim yöntemleri kullanılmaktadır.

Bakanlığımızca 22 kamu ve 53 özel gıda kontrol laboratuvarı pestisit analizinde yetkili ve Türk Akreditasyon Kurumu akreditasyonuna sahiptir. Laboratuvarların teknik altyapı ve personel

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

kapasitesi yeterli olup “Gıda Kontrol Laboratuvarları Yönetmeliği” kapsamında yıllık rutin denetimler ile gerekli hallerde habersiz şikâyet denetimleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından taze meyve ve sebze tarladan sofraya güvenilir gıdayı temin etmek amacıyla hasat öncesi ve sonrasında, piyasaya arz edilmiş ürünlerde pestisit kalıntı kontrolüne ilişkin olarak yıllık gıda numune alma planı, bitkisel ürünler denetim programı her yıl revize edilerek uygulanmaktadır.

Resmi kontroller “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlenmesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

Denetim ve kontrollerde “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı pestisit kullanımının tespit edilmesi durumunda ürünler imha edilmekte veya uygunluk sağlanana kadar hasat geciktirilmektedir.

Ülkemiz mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler nedeniyle gıda işletmesine ve birincil üreticiye 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır.

Bitkisel üretimde kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması, pestisitlerin mevzuat doğrultusunda kullanılması ve etkin denetimi ile kalıntının önlenmesi amacıyla Kalıntı Eylem Planı (2022-2027) uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımızca uluslararası standartlar doğrultusunda pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin kullanılması, çevre dostu mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla Entegre Zararlı Yönetimi (IPM), Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) projeleri teşvik ve tavsiye edilmekte olup, bu yönde eğitim, proje ve kontrol faaliyetleri yürütülmektedir. Pestisit kullanımına alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Uluslararası kuruluşlar tarafından insan ve çevre sağlığı açısından riskli bulunan aktif maddeler, ülkemizde de yasaklanmaktadır. 2009 yılından bu yana 223 aktif maddenin kullanımı durdurulmuştur.

Ayrıca Formetanate aktif maddesi içeren bitki koruma ürünlerinin biberde tavsiyesi bulunmamaktadır.

Bakanlığımız riskli maddelerle ilgili çalışmalarına kararlılıkla devam etmektedir.

2025 yılında zirai ilaç satışı yapan bayilerde gerçekleştirilen denetimler sonucunda; 483 ikaz, 5 ihtar, 3 kapatma ve 831 idari para cezası uygulanmış, ayrıca 8 işletme hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.